



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.171/2023/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. október 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

A hatósági eljárásban elkövetett vesztegetés elfogadásának büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. február 17. napján kihirdetett 214.B.503/2021/31. számú ítéletét megváltoztatja.

A Terhelt1 terhén értékelt cselekményt vesztegetés elfogadása büntettének [Btk. 291. § (1) bekezdés 1. fordulat, (3) bekezdés a) pont] minősíti.

A pénzbüntetés napi tételeinek számát – az egy napi tétel összegének érintetlenül hagyása mellett – 30 (harminc) napi tételre, s ekként a pénzbüntetés mértékét 30.000 (harmincezer) forintra enyhíti.

A pénzbüntetésre engedélyezett részletfizetést 10 (tíz) hónapra leszállítja, az egyhavi részlet összegét 3.000 (háromezer) forintban állapítja meg.

A vádlott köteles az alapeljárásban felmerült 92.785 (kilencvenkettőezer-hétszáznyolcvanöt) forint bűnügyi költséget az államnak megfizetni, míg a fennmaradó illetőleg a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék 2023. február 17. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 214.B.503/2021/31. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki hatósági eljárásban elkövetett vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 296. § (1) bekezdés]; s ezért őt 210 napi tétele, napi tételenként 1000 forint, összesen 210.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére a vádlottnak 24 havi részletfizetést engedélyezett, egyhavi részlet összegét 8.750 forintban állapította meg, s azok esedékességét az ítélet jogerőre emelkedését illetően az azután következő hónapok 20. napjában jelölte meg. Rendelkezett a részletfizetés elmulasztása illetően a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén irányadó törvényi következményekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség állam általi viseléséről.

[2] Az ítélet ellen – a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapos határidőben – az ügyészség a vádlott terhére súlyosítás, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, míg a védő felmentésért fellebbezett.

[3] Az ügyészség a fellebbezésében a súlyosításra irányuló indítványát arra alapozta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vette a vádlott javára figyelembe beismerését, miután az a bűnösség beismerésére nem terjedt ki, s érdemi védekezést terjesztett elő, amikor tanúlnál folytatott beszélgetésnél azt állította, ő adta a szájába a szavakat, s tagadta azt is, hogy szándékában állt volna a jogtalan előny kérése, illetve hatósági eljárás kilátásba helyezése. Ezen túlmenően is álláspontja szerint a törvényszék nem a súlyuknak megfelelően értékelte az enyhítő tényezőket, így enyhítő szakasz alkalmazásával a szabadságvesztés büntetés mellőzésére nem volt kellő indok.

[4] A – kijelöléssel eljáró – Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.147/2023/1-I. számú átiratában az ügyészségi fellebbezést helyes indokainál fogva fenntartva, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, s a vádlottal szemben a pénzbüntetés egyidejű mellőzésével börtön fokozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabására tett indítványt. Elsőként is utalt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében arra, hogy a felülbírálat teljeskörű. Álláspontja szerint a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat megtartotta, és megalapozott tényállást állapított meg, mellyel kapcsolatban indokolási kötelezettségét maradéktalanul teljesítette. A bűnösségre vont következtetést okszerűnek, a cselekmény minősítését törvényesnek tartotta.

[5] A bűnösségi körülményeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság túlnyomórészt feltárt, észlelt azonban egy súlyosító tényezőt, a korrupciós cselekmények elszaporodott voltát, ugyanakkor az enyhítő körülmények közül a vádlott idős korára utalás mellőzésére is indítványt tett figyelemmel arra, hogy az elkövetéskor még csupán 61 éves

volt. A büntetéskiszabási körülmények és a bűncselekmény tárgyi súlyának együttes vizsgálatából szabadságvesztés büntetés kiszabását látta szükségesnek, melynek végrehajtása az enyhítő tényezők nyomatéka miatt próbaidőre felfüggeszthető. Utalt továbbá arra, hogy a terhelt vagyoni, jövedelmi viszonyai miatt pénzbüntetés kiszabása nem indokolt.

[6] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában a védőbeszédében foglaltakat fenntartva, elsődlegesen tényállásszerű magatartás hiányában védence felmentését, illetőleg elévülés folytán a büntetőeljárás megszüntetését, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta. A védő kifejezetten aggályosnak tartotta az elsőfokú bíróság azon eljárását, hogy felhívta az ügyészséget a vádmódosításra.

[7] Emellett a felmentés körében hangsúlyozta, hogy azok a körülmények, melyek a zsarolás büntette miatti alapeljárásban védence felmentéséhez vezettek, ezen eljárásban is irányadóak. A telefonbeszélgetésekből álláspontja szerint nem kérdéses, hogy a terhelt nem megkerülni akarta a jogszabály szerinti utat, hanem arról nem volt tudomása. Az általa elmondottaknak nem volt komoly félelmet keltő hatása, a tanúvallomások szerint nem is lehetett őt komolyan venni, csak összevissza beszélt, s nem volt lehetősége a pályázati folyamatokat befolyásolni. S végül a magatartása azért sem tényállásszerű, mert a közbeszerzési eljárás már lezárult, egyéb hatósági, más eljárás kezdeményezésének – a terhelti magatartás komolytalansága miatt – nem volt realitása.

[8] Az elévülés kapcsán arra hivatkozott, hogy a vesztegetés elfogadása bűncselekményét „megalapozó” terhelti cselekvőség csak a 2022. májusi vádmódosítással került bele a tényállásba, így (figyelemmel a 2016-os elkövetésre) a büntethetőség az öt év elteltével elévült.

[9] Az enyhítés iránti indítványát arra alapozta, hogy már az alapeljárásban a vádiratban is felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta az ügyészség, azóta az eljárás során védence teljesen megtört, egészségi állapota drasztikusan megromlott, ezt és a 7 éves időmúlást is tekintve tehát szabadságvesztés büntetés kiszabása eltúlzott lenne, a büntetési céloknak nem felelne meg.

[10] A nyilvános ülésen a védő perbeszédét a fenti fellebbezés indokolással egyező tartalommal terjesztette elő.

[11] A fellebbezések közül a védő enyhítést célzó másodlagos indítványa vezetett eredményre.

[12] A bejelentett fellebbezések közül a védelmi perorvoslat felmentést, eljárás megszüntetését is célzó tartalmára figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat túlnyomórészt betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás-tisztázási kötelezettségének eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Be. 609. § (1) és (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[14] Szükséges azonban előre bocsátani, hogy a perrendi szabályok megtartása kizárólag a felülbírált ítélet meghozatalát közvetlenül megelőző törvényszéki eljáráson kérhető számon, így jelen ügyben az áttételt (illetőleg a hatályon kívül helyezést) megelőző bírósági eljárás szabályszerűsége csak közvetve, az annak során felvett bizonyítás, a terhelti és tanúvallomások jelen eljárásban történő ismertetésének törvényességén keresztül vizsgálható.

[15] Kifogásolható ugyanakkor, hogy a 2022. május 11. napján tartott tárgyaláson az eljáró bíró alakszerű döntés meghozatala nélkül tájékoztatta arról az ügyészséget, hogy a szóban ismertetett vád és vádmódosítás nem megfelelő, az alapján a terhelt a bűnösség kérdésében nem hallgatható ki. Ha ugyanis a vádirati tényállást nem tartja alkalmasnak egyetlen különös részi tényállás megállapítására sem, úgy a Be. 492.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti ügydöntő végzést kell meghoznia, ha pedig olyan jellegű (a vád törvényes elemei körébe sorolható) hiányosságban szenved, amely a bírósági eljárás lefolytatásának akadályát jelenti, úgy a Be. 493. § (1) bekezdése alapján – határidő tűzésével – végzésben fel kellett volna hívnia az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására, a határidő eredménytelen letelte esetén pedig nem ügydöntő végzéssel az eljárást megszüntetni. Mindemellett a törvényszék „döntése” érdemben sem helyes, a Kúria ugyanis a felülvizsgálati eljárás során hozott hatályon kívül helyező végzésében már állást foglalt arról, hogy az (érdemben a vádiratban írtakkal) azonos ítéleti tényállás alapján a terhelt büntetőjogi felelőssége a vesztegetés elfogadása büntette, de a hatósági eljárásban elkövetett vesztegetés elfogadása büntette vonatkozásában is vizsgálható illetve vizsgálandó. Ez azt is jelenti tehát, hogy a felülvizsgálati eljárásban a hatályon kívül helyezésre azért kerülhetett sor, mert e bűncselekmények miatt a büntetőjogi felelősség vizsgálata a Be. 6. § (2), (3) bekezdésében foglalt vádhoz kötöttség sérelmét nem vetette fel, az a tettazonosság körében maradt. Az írásban benyújtott vádkiegészítés erre visszavezethetően a terhelti cselekvőség, az elsődleges tények tekintetében nívumot nem tartalmazott, hanem a tényálláshoz nem is feltétlenül szükséges, a közbeszerzési eljárásra és annak ellenőrzésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket jelölt meg, s a végén a terhelti tudtatartalomra utalás mellett, az egyes történeti tények törvényi tényállási elemeknek való – s ekként a jogi indokolásba tartozó – megfeleltetését végezte el.

[16] Miután tehát a terhelti cselekvőség a tettazonosság körében maradt, így az elévülés megszakításának nem vitatottan fennálló személyi feltételén túl a tárgyi feltétele (azonos ténybeli alap) is teljesült valamennyi alapeljárásban történt hatósági, bírósági intézkedés, sőt a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kapcsán is (BH 1998.162, 1/2020. Büntető jogegységi határozat). Ezért a védő erre alapozott eljárás megszüntetését célzó indítványa eredményre nem vezethetett.

[17] A vádlott figyelmeztetése, kihallgatása szabályszerűen megtörtént, s a törvényszék törvényesen tette a korábbi terhelti vallomásokat is ismertetéssel a tárgyalás

anyagává. Ezt követően az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el a vádlott tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondását is, miután a tárgyalási megjelenésének helyettese útján eleget tevő kirendelt védő a kézbesítési megbízási feladatok elvállalásáról utóbb írásban nyilatkozott.

[18] Az eljárás korábbi szakaszában beszerzett tanúvallomások ismertetése sem kifogásolható, figyelemmel arra, hogy e tanúk korábbi kihallgatása megfelelt a hatályos eljárási rendelkezéseknek, figyelmeztetésükre ennek megfelelően került sor. A törvényszék az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette.

[19] Egyúttal igen körültekintően járt el, amikor Terhelt1 vádlott személyi körülményeire pártfogó felügyelői véleményt, és tárgyaláson is észlelt egészségi, mentális állapotára figyelemmel a beszámítási képességére igazságügyi elmeorvos-szakértői véleményt szerzett be, melyeket a tárgyaláson ismertetett is.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) és b) pontjában írtaknak megfelelően hiánytalanul és tényszerűen tartalmazza a vádra, vádmódosításra, a megelőző releváns bírósági határozatokra utalást, továbbá a vádlott személyi körülményeire, előéletére vonatkozó adatokat.

[21] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiánytalan és pontos, nem tartalmaz téves ténybeli következtetéseket, egyszersmind a vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, ezért a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[22] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak szerint teljesítette, megjelölte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és indokát adta a terhelti védekezés elvetésének.

[23] Megjegyzendő, hogy az elsődleges tények, mint a telefonbeszélgetés előzményei, annak tartalma, a kérdéses közbeszerzés tárgya, eredménye, a terhelt által vezetett cég által kifejlesztett digitális tananyag, az annak rendelkezésre bocsátásért elérni kívánt ellenérték, a védelem által sem vitatott tanúvallomások, okiratok, hanganyagok mindenben egyező adatain alapultak. Az előny kérésének többszöri ismételése, a korábbi közbeszerzési eljárás szabálytalanságaival kapcsolatos fellépés lehetőségére történt többszöri utalás kizárja, hogy e kijelentések megtétele Terhelt1 szándékában nem állt, azok a másik fél provokációja miatt hangzottak el. E körben nem hagyható figyelemmel az sem, hogy Terhelt1 terhelt a vád tárgyává tett cselekményt követően különböző személyekkel történt e-mail üzenetváltásai során e kijelentéseket meg is ismételte.

[24] A védelem azonban nem is az elsődleges tények megállapítását, hanem az ezekből a terhelti tudattartalomra vont elsőbírői következtetések helyességét kifogásolta, a másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban alaptalanul. Terhelt1 vádlott által 2016. január

2. napján készített feljegyzés tartalmából, a telefonbeszélgetés során általa közöltekből, de tanúl azon kijelentéséből is, miszerint az általa kért módon, közbeszerzés nélkül a digitális tananyag hivatalos szerv általi „megvétele” nem kivitelezhető, aggálytalanul megállapítható, hogy a terhelt tudomással bírt az általa ajánlott ügylet kötelezően közbeszerzési eljárás hatálya alá eső voltáról, s ekként arról is, hogy az annak megkerülésével kért ellenérték kifizetésére szabályosan nem kerülhet sor. Terhelt1 vádlott cselekmény előtt, 2016. január 2. napján készített feljegyzése egyébként részletesen ismertette a projekt során végrehajtott közbeszerzéseket, azok menetét, mely önmagában cáfolja az ezirányú tájékoztatatlanságát állító védői érvelést.

[25] Ezen túlmenően még szükséges kiemelni, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a terhelt által kifogásolt közbeszerzés kapcsán sem Terhelt1 kezdeményezésére, sem attól függetlenül eljárás nem indult. S tanú2, illetve tanúl tanú – a terhelttel azonosan – megerősítette, miszerint az általa elmondottakat nem vették komolyan, az a közbeszerzési eljárásban vesztesek részéről szinte mindennapos volt. Mindez azonban a vádlott büntetőjogi felelősségének megítélését nem befolyásolta.

[26] Az irányadó tényállásból tehát az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére, a cselekmény minősítésével azonban az ítéltábla nem értett egyet.

[27] A vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban bűncselekmény védett jogi tárgya ugyanis a bírósági, választottbírósági és a hatósági eljárások szabályos, jogellenes befolyásolástól mentes működéséhez, ezen belül ahhoz fűződő társadalmi érdek, hogy az eljárás valamennyi szereplője jogellenes befolyásolástól mentesen gyakorolhassa jogait, illetve teljesíthesse kötelességeit. A törvényi tényállás kétségtelenül jövőbeni eseményre vonatkozik, alanya pedig általános: nem eljárási résztvevőt említ, nem gyanúsítottat, tanút, szakértőt stb. – ilyen korlátokkal a jogalkotó nem élt, és értelmező rendelkezéssel sem szűkült a törvényi tényállás alkalmazási köre. Az elkövetési magatartás – azaz a jog nem gyakorlásával, vagy kötelezettség nem teljesítésével kapcsolatos előny kérése (stb.) – abban nyilvánul meg, hogy az elkövető annak előzetes ismeretében, hogy ő is érintettje lesz az eljárásnak, ebből előnyhöz akarja magát juttatni. Az ilyen magatartás önmagában is veszélyezteti a védett jogi tárgyat, függetlenül attól, hogy aktuálisan van-e konkretizált eljárási helyzet vagy sem, vagy hogy az eljárási részvétel a hatósági eljárásban mennyire tervezett, egyáltalán ismert-e az adott személy a hatóság előtt. A büntetendőség cezúrája így nem az eljárás megindulásában, esetleg az eljárási pozíció tényleges megvalósulásában került megvonásra, ilyen a törvényi tényállásból nem következik. Ahogy arra a kommentár is rámutat, a bűncselekmény az adott eljárás előtt is megvalósítható, az eljárás megindulásának hiánya tehát önmagában nem zárta volna ki az e bűncselekmény szerinti értékelést. Ugyanezen kommentár azt is tartalmazza, hogy a bűncselekmény elkövetője tettesként csak olyan *személyes kvalifikáltsággal* rendelkező személy lehet, aki valamilyen bírósági, választottbírósági vagy más hatósági eljárásban jogok és kötelezettségek alanyaként – de nem hivatalos személyként – vesz vagy *vehet* részt. Ugyanakkor ez utóbbi „vehet részt” fordulat a jogtalan előnyt kérő részéről hatósági eljárásban történt vesztegetés büntette miatti büntetőjogi felelősségrevonást csak akkor indukálhat, ha ahhoz nem csupán egy elvont, ténybeli alapot nélkülöző lehetőség társítható, hanem előre látható, az elkövetőtől függetlenül is bizonyosan bekövetkező eljárás, eljárási cselekmény.

[28] Az elkövetési magatartásnak, azaz a jogtalan előny kérésének ugyanis a már folyó vagy a jövőben bizonyosan meginduló hatósági vagy bírósági *eljárásban* gyakorolható jogokhoz vagy teljesítendő kötelezettségekhez kell kapcsolódnia. Ezért az ítéltábla álláspontja szerint nyilvánvalóan szétfeszíti a törvényi tényállás kereteit (így a büntetendőség körébe jogalkalmazás útján nem, csak jogalkotással lenne vonható), ha az eljárási jogok gyakorlásán a minden (bármely) állampolgárt megillető azon jogot is értenénk, hogy az általa szubjektíve észlelt jogsértés miatt a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz, bírósághoz (közérdekű bejelentéssel) forduljon. Az ilyen értelmezés a jelenlegi törvényi szabályozásból és a tényállással védett jogi tárgyból sem következik, hiányzik ugyanis az eljárás garantált megindításának objektív lehetősége, és a bejelentő személyes eljárási kvalifikáltsága is. Még kevésbé vezethető le a felelősség olyan esetben, mint a jelen ügyben is, ahol a már lefolyt közbeszerzési eljárásnak Terhelt1 vádlott, illetve az ügyvezetése alatt álló cég érintettje egyáltalán nem volt, így fel sem merül, hogy őt az eljárás megindítása előtt is jogok illetnék meg, vagy kötelezettségek terhelhetnék, és a kizárólag saját megfontolásán múló eljáráskezdeményezés is komolytalan volt, azzal ténylegesen senkinek nem kellett számolnia. Hiányzik továbbá a vádlott magatartása (az előny kérése) és a vádlotti célzat között a tárgyalt törvényi tényállás által megkívánt összefüggés is: a vagyoni előny ugyanis nem az eljárás megindításától eltekintés „ára” volt, hanem az oktatási anyag rendelkezésre bocsátásának az ellenértéke, amelyhez a vádlott a törvényes eljárás megkerülésével kívánt hozzájutni. Így a bejelentés megtételével „fenyegetőzés”, és attól eltekintésre utalás „csak” a megállapodás, a másik fél pénzbeli ellenszolgáltatása kikényszerítésének eszköze volt, nem pedig az előnykérés kifejezett és egyedüli célja. Egyszerűbben: a vádlott egyenes szándéka (célzata) nem a bejelentés meg nem tételére irányult, a vagyoni előnyt, és annak összegét is az általa létrehozott termék árához igazította, így egyenes szándéka valójában a másik fél ellenállásának gyengítésén keresztül a szerződés megvalósulására irányult.

[29] Összegezve, nem tényállásszerű a magatartás, ha az elkövető maga teszi a jogtalan előnytől függővé az eljárás kezdeményezését, ráadásul olyanét, mely megindításának – a terhelt és tanúk egyező állítása alapján – ténybeli alapja, realitása nem volt, és mindemellett a törvényi tényállás által megkívánt célzat és a vagyoni előny kérése közti oksági összefüggés is hiányzik.

[30] Az elsőfokú bíróság tehát tévedett amikor a cselekményt hatósági eljárásban elkövetett vesztegetés elfogadása büntetteként, s nem a Kúria felülvizsgálati eljárás során hozott Bfv. III.209/2021/4. számú határozatában részletesen elemzett gazdasági passzív vesztegetés bűncselekményeként értékelte.

[31] A vádlott által felajánlott digitális tananyag az ügyvezetése alatt álló cég, az cég1 terméke, s a döntéshozóval történt telefonbeszélgetése során a gazdasági társaság nevében e termék közbeszerzés nélküli értékesítését, a döntéshozó hajlandóságának hiányát érzékelve, meg nem engedett módon, a korábbi közbeszerzés szabálytalanságaira célozgatással, az ezzel kapcsolatos eljárás kezdeményezésének felvetésével kívánta elérni, így a gazdálkodó szervezet részére/érdekében végzett tevékenységgel összefüggés megléte nem kérdőjelezhető meg; ahogy az irányadó tényállás, tehát az alapján, hogy a vádlott által is tudottan a közbeszerzés nélküli értékesítésre szabályosan nem kerülhetett sor, az sem, hogy a kért 350.000.000 forint előny emiatt jogtalan volt.

[32] Miután az cég1 ügyvezetőjeként a vádlott jogosult volt a kifejlesztett digitális tananyag értékesítéséről, annak mikéntjéről egyszemélyben döntést hozni, így a gazdasági passzív vesztegetés minősített esete, az önálló intézkedésre jogosult személy általi elkövetés is aggálytalanul megállapítható volt.

[33] Az ítéltábla ezért Terhelt1 vádlott terhén értékelt cselekményt a Btk. 291. § (1) bekezdés 1. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő vesztegetés elfogadása büntetőben állapította meg, mely bűncselekmény a jogtalan előny kérésével befejezetté vált.

[34] S bár a bűncselekmény minősítése, a büntetési tételkeret (egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés) az elkövetéskor és elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint azonos volt, a pénzbüntetés egy napi tétel összege törvényi minimumának 2023. szeptember 1. napjától hatályos ezerháromszáz forintra történt felemelése (Btk. 50. § (3) bekezdés) folytán szükséges utalni arra, hogy a Btk. 2. §-a értelmében a főszabályként irányadó elkövetéskori büntető törvény alkalmazására került sor.

[35] Az elsőfokú bíróság által feltárt bűnösségi körülmények is kisebb mértékben kiegészítésre, pontosításra szorultak. A vádlott terhére rótt cselekmény atipikus volta okán, a hasonló jellegű korrupciós bűncselekmények elszaporodottságát – a fellebbviteli főügyészségi átirattal írtakkal szemben – a terhére értékelni nem lehetett, annak értékelésétől tehát a törvényték helyesen tekintett el.

[36] Az enyhítő tényezők közül ugyanakkor a vádlott elkövetéskori idős korát mellőzni kellett, a 61 éves kor annak önálló figyelembevételét nem teszi lehetővé; ellenben a nyugdíjkorhatárt közelítő életkor a büntetlen előélet nyomatékát növeli.

[37] Emellett, bár az elsőfokú bíróság nyomatékos súllyal vette figyelembe a vádlott javára enyhítő körülményként az időmúlást, elmaradt annak értékelése, hogy ebből tetemes tartam a bírósági eljárás elhúzódasából tevődött ki. Míg az időmúlás semmi mást nem értékel, mint a bűncselekmény elkövetésétől eltelt idő hosszát, az eljárás elhúzódasága a büntetőügyben eljáró hatóság oldalán felmerült okra vezethető vissza. Jelen ügyben ezért nem az volt a leglényegesebb kérdés, hogy mennyi idő telt el a bűncselekmény elkövetése és az ügydöntő határozat meghozatala között, hanem az, hogy a büntetőügyben eljáró hatóságok betartották-e az ügy észszerű időn belül történő elbírálásának követelményét. Ennek jelentőségét mutatja, hogy a 2/2017. (II. 10.) AB határozat alkotmányos követelményként rögzíti, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódasága miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódasának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Ez az alkotmányos követelmény jelenik meg a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontjában is.

[38] A jelen ügyben az időmúlás tetemes tartamán túl a bírósági eljárás közel ötéves elhúzódasának, mint enyhítő körülménynek kimagasló nyomatéka a 2018. április 9. napján

történt vádemelésre és arra figyelemmel, hogy a vádlott felelősségre vonására 2020. szeptember 15-i jogerős felmentés után, a felmentő ítélet különleges jogorvoslati eljárás keretében 2021. június 10-én történt hatályon kívül helyezését követően került sor, vitán felül áll, s annak súlyát tovább növeli, hogy a vád tárgyává cselekmény kapcsán megállapított cselekvősege már a kezdetektől azonos volt, azokat a terhelt maga sem vitatta.

[39] Az így kiegészített bűnösségi körülmények, pontosabban az enyhítő körülmények közül az időmúlás és az eljárás elhúzódásának rendkívüli nyomatéka alapján, szem előtt tartva a vádlott terhére rótt korrupciós bűncselekmény atipikus jellegéből adódó csekélyebb tárgyi súlyát is, az elsőfokú bíróság a Btk. 82. § (3) bekezdésében írt enyhítő szakasz alkalmazásával helyesen, a büntetéskiszabási elveknek és büntetési céloknak megfelelően választotta meg a büntetési nemet.

[40] Ennek kapcsán nem hagyható figyelmen kívül, hogy a büntetést befolyásoló tárgyi tényezők közül az időmúlás (a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény III/10. pont) nagyobb mértéke esetén a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok közül a generális prevenció szükségszerűen háttérbe szorul a speciális, az elkövető visszatartását előmozdító büntetési célhoz képest.

[41] Jelen ügyben, amellett, hogy több mint 7 éves időmúlás következett be, a vádlott személyében is kizárólag javára szóló körülmények voltak megállapíthatók, melyek száma és nyomatéka is jelentősnek mondható. Ehhez képest önmagában a vesztegetés elfogadása büntettének korrupciós jellege nem zárhatja ki a Btk. 50. § (1) bekezdésének alkalmazásával szabadságvesztés helyett pénzbüntetés kiszabását. Nem lehet figyelmen kívül hagyni továbbá a bűncselekményi kategórián belüli konkrét súlyát jellemző motivációt és a cselekmény jellegét sem. Az elsőfokú bíróság ítéletéből is egyértelműen kitűnik a vádlott terhére rótt cselekmény atipikus jellege, s az is, hogy a cselekvőség a hasonló jellegű bűncselekményekhez képest nem a legsúlyosabb elkövetést takarja, mely egyben a korrupciós bűncselekményekkel szembeni hatékony fellépést igénylő társadalmi elvárásban megjelenő büntetés-kiszabási tényezők nyomatakát is kisebb mértékben ellensúlyozza.

[42] Ugyanakkor az enyhítő tényezők körének bővülése, s főként a bírósági eljárás elhúzódása miatt, mely idő alatt a terhelt egészségi állapota drasztikusan romlott, élethelyzete számottevően elnehezült, a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés mértékét, ezen belül is annak napi tételszámát az ítéltábla eltúlzottnak találta. A súlyosító tényezők hiánya, ezzel szemben az enyhítő körülmények nagyobb száma és nyomatéka, s legfőképp az eljárás elhúzódásának elsőfokú bíróság által nem értékelt ténye alapján a Btk. 50. § (3) bekezdésében írt törvényi minimumot, 30 napi tételt meghaladó pénzbüntetés kiszabása nem indokolt, ezért azt az ítéltábla ennek megfelelően enyhítette.

[43] Az egy napi tétel összegének törvényi minimumban történt meghatározása a terhelt rendkívül kedvezőtlen vagyoni, személyi viszonyaival összhangban állt.

[44] Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel, a Btk. 50. § (4) bekezdése értelmében indokoltan engedélyezett a pénzbüntetés megfizetésére részletfizetést, azonban annak mértékét a másodfokú bíróság az enyhítés folytán a 30.000 forint pénzbüntetéshez

arányosítva 10 havi részletre leszállította, s így módosítani kellett az egyhavi részlet összegét is 3.000 forintra. A részletfizetés esedékességének megállapítása helyes, s a törvényszék a részletfizetés elmulasztásnak következményeiről is törvényesen, a pontosan felhívott jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően döntött.

[45] Az alapeljárásban felmerült bűnügyi költség állam általi viselésére vonatkozó döntés azonban korrekcióra szorult, az azzal kapcsolatos elsőbírói érvelés alapjaiban téves. Az alapeljárásban hozott első- és másodfokú ügydöntő határozat hatályon kívül helyezése és a terhelt büntetőjogi felelősségének megismételt eljárásban történt megállapítása folytán nincs jelentősége, hogy az alapeljárás felmentéssel zárult, így az alapeljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költség megfizetésére a vádlottat a Be. 574. § (1) bekezdése szerint kötelezni kellett.

[46] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 599. §-a szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetést érintően a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2023. október 27.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.
János s.k.

dr. Raczky Katalin s.k.

dr. Cserni

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 214.B.503/2021/31. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.171/2023/6. számú ítéletében írt változtatással 2023. október 27. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. október 27.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke